

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Odgovor

Ob velikem narastku centumovih glasov v Nemčiji smo napisali 17. t. m. pod naslovom »Centrum dočeta članek, ki popolnoma abstrahira od konkretnih razmer v Jugoslaviji, ugotavlja tri stvari: 1. fakt, da se je centrum kot stranka, osnovana na katoliškem religioznem etosu, sredi najstrastnejše borbe ekstremistov na desni in na levi edini rešil iz brodoloma tako zvanih meštanskih strank, pa da je še znatno narasel;

2. razlago tega fakta, da namreč morejo v sedanjih krizi Evrope in vse zapadne kulture obvarovati državo razsula in jo okrepiti samo stranke, ki temeljijo na religioznem svetovnem in etičnem nazoru, ki v ideji določenega in enotnega duhovnega reda vse državljane, naj pripadajo temu ali onemu plemenu, konfesiji ali stanu, med seboj moralno veže v najtrdnjšo enoto;

3. načelo, ki vse to utemeljuje: da je namreč katoličanstvo vesoljnost krščanske metafizične in etične resnice; da je taka vesoljnost krščanske metafizične in etične resnice življenje kulturnega naroda in države najgloblje fundira, ker naravno ljubezen do lastnega rodu in državne skupnosti povzguje v kategorični imperativ božje postave; da zato katoličani svoj nazor o javnem in kulturnem življenju naroda in države utemeljujejo slejkoprej na katoličanstvu.

Zaradi popolne jasnosti smo potem v svojem članku še ugotovili, da je trditve, da stranke na taki religiozno-etični podlagi narodno in državno skupnost razdvajajo, predsodek liberalne šole, ki nima pojma ne o krščanstvu ne o katoličanstvu.

Te naše ugotovitve, ki so za vsakega pravega katoličana samoočiti umne resnice krščanskega moralnega reda brez ozira na kakršnekoli razmere, niso ugajale »Jutru«, bodisi da jih ni razumelo ali ni razumeti hotelo. Zato se je jadrno potrudilo, da našemu članku da tisti smisel, ki je potreben, da nas označi kot — nasprotnike idej, ki so izražene v kraljevem manifestu od januarja 1929 in v vladnih deklaracijah, ki so mu sledile, ker se je v teh izjavah vlada odločno izrekla zoper vsako versko in plemensko stranko; sploh zoper vsako politično organizacijo naroda, ki bi slonela na programih, kateri vsebujejo kalli novega razdvajanja; mi pa da postavljamo verske razlike pred nacionalne interese; sploh da smo ostali stari nepoboljšljivi klerikalci.

Zato smo primorani ugotoviti k našemu članku še sledeče:

da naša čisto načelna izvajanja, ako se praktično primenijo k aktualnemu političnemu položaju v naši državi, v ničemer ne nasprotujejo omenjenim izjavam, v kolikor se nanašajo na problem, katerega smo v svojem članku »Centrum dočeta« obravnavali. Ali mar, tako vprašamo avtorja »Jutrovega« članka, nacionalni državni zamisel sedanje vlade ne temelji na religioznem etičnem svetovnem nazoru? Mi smo prepričani, da noben političen zamisel v naši državi v sedanjih razmerah, ki terjajo fundamentalno obnovo našega javnega življenja, katere nujna potreba se naglašja baš od strani sedanje vlade, ne more sloneti na ničemer drugem kakor na krščanskem etosu, ki tudi faktično na njem sloni narodno in državno življenje Jugoslavije odnekad. Potrebo take fundacije je sam kralj kakor tudi gospod predsednik vlade opetovano z vsem poudarkom naglašal. V svojem članku pa nismo stališča ničesar drugega ko da smo to stališče naglašali izrecno kot katoličani v pripravljenju, da morejo danes vsako državo kulturne Evrope najbolj utrditi le stranke ali pa stranka, »ki temelji na religioznem svetovnem in etičnem nazoru, ki v ideji določenega in enotnega duhovnega reda vse državljane, naj pripadajo temu ali onemu plemenu, konfesiji ali stanu, med seboj moralno veže v najtrdnjšo enoto«. V čem tedaj vidi »Jutro« nasprotje med našim stališčem in političnim zamislom sedanjega gospoda premiera v tem pogledu?

Gospod premier, ako se čitajo in razumejo njegove izjave po njihovem duhu in v medsebojni zvezi tako besed kakor vseh spremljajočih dogodkov našega najnovejšega državnega življenja, izključuje take stranke, ki bi na podlagi konfesionalnih razlik — in to je očitno misljeno pod »verskimi strankami« v vulgarnem pomenu besede — narod in državo razdvajale in ločevale ter tako otčevala njeno notranjo duhovno ter moralno enotnost in moč tako naznotraj kakor na zunaj. Mi pa smo že opetovano ugotovili, da stranke, kakršne je centrum in kakor si jo zamišljamo odnekad tudi mi, nikakor niso postavljene na ločujočo podlago verskih razlik ali konfesij, marveč narobe na vsa plemena in vse pozitivne vere in vse državljane ter stanove brez razlike družijo in zedinjajoč krščanski religiozni etos. To je tudi v ostalem najnotrajnejši smisel katoliškega svetovnega in etičnega nazora, kar že ime »katoliške«, to je: vesoljstveni, vseobjemajoči, vseposvečajoči in družili, jasno pove. To in nič drugega je misljeno in je bilo vedno misljeno, kadar katoličani 20. stoletja govorijo o političnih strankah, v katerih je mesta njihovega udeleževanju v javnem življenju. Zato taka stranka lahko združuje v sebi katoličane in protestante in pravoslavne pa celo nekrščanska verstva (judovstvo in islam), če in v kolikor se njihov etos v nacionalnodržavnem pogledu in v pogledu na vse javno življenje sploh strinja s krščanskim. V resnici centrum tudi ima protestante kot svoje člane, med njegovimi vodilci so pa tudi člani izraelskega veroizpovedanja; tudi se centrum, da se izogne vsakemu napetemu tolmačenju, izvirajočemu iz konfesionalnih in filozofičnih predsodkov, ne imenuje »katoliška« stranka in izrecno izključuje konfesionalno stališče v smislu razdvajajočega principa.

Enako je naše stališče, kar bi moglo »Jutro«

Pilsudski ponudil Litvi Vilno?

Pogajanja med Poljsko in Litvo baje uspela — Poljska odstopi eno gubernijo — Litva dovoli Poljski pomorsko bazo

Varšava, 23. sept. r. Že več dni sem se sliši posebno od strani nemškega časopisja, da se vršijo tajna pogajanja med poljsko in litavsko vlado za rešitev vseh spornih vprašanj, posebno pa Vilne. »Berliner Tageblatt« je že pred sedmimi dnevi vedel za ta pogajanja, vendar se njegovemu poročilu ni pripisovalo dosti verodostojnosti, ker sta si ravno ob istem času poljska in litavska delegacija na sedanju Društva narodov bili v laseh. Na zahtevo litavskega delegata je politični oddelek odposlal celo posebno komisijo na lice mesta, ki se je vrnila z obupnim poročilom. Meja med Poljsko in Litvo da je čisto mrtva in ljudstvo vladne polnege ukije nja prometa preko meje od dne do dne vedno bolj obubožno. Danes so se pa od avtoritativne strani razširile vesti, ki potrjujejo obstoj tajnih pogajanj. Nemški listi so sicer malo olepšali to senzacionalno poročilo, vendar ostane resnično, da je brat maršala Pilsudskega imel večtedenske razgovore z nekim Adamas Wilimasom, in sicer v neposredni bližini poljskega mesta Seini. Tudi maršal Pilsudski se je nahajal v sosesčini. Maršalov brat je ponudil Litvi

dva velika okraja bivše gubernije Suwalki ter polovico mesta Vilne, tako da bi stolna cerkev ostala na teritoriju Litve. Od Litve je pa zahteval kot odškodnino, da odstopi Poljski med mestoma Memel in Nidden en kilometer obrežja, kjer bi si Poljska izgradila pomorsko opirališče za svoje brodovje. Adamas Wilimas, tako se poroča iz Kovna, ni bil oficijelen delegat Litve, vendar je litavska vlada vedela o pogajanjih in jih posredno podpirala. Do danes niti poljska niti litavska vlada niste dementirali te vesti, tako da so domnevanja o istinitosti pogajanj dovoljena. V Varšavi se bi sporazum navdušeno pozdravil, ker desetletni konflikt z majhno državo že vsem preseda in po mnenju Poljakov samih ne dela nikakor čast državi, ki je na tem, da postane evropska velesila.

Varšava, 23. sept. rr. Litavski presbiro poroča, da so vse vesti o pogajanjih med poljsko in litavsko vlado glede pridelitve mesta Vilne, ne točne, ker Wilimas, ki je govoril v imenu Litve, ni imel nikakega pooblastila od svoje vlade. Litavska vlada bo že sama izbrala trenutek, ki se ji bo

zdel primeren, da sproži to vprašanje.

Ženeva, 23. sept. sn. V krogih Društva narodov vesti o pogajanjih, ki bi se bila imela vršiti med Litavsko in Poljsko, in sicer o tako perečem vprašanju Vilne, niso zbudile nikakega začudenja. Delegati, ki zahajajo na zasedanje Društva narodov, so pretekla leta imeli nešteto prilik, kako se seznanjati s tem vprašanjem. Bivši diktator Litve profesor Voldemaras, in najostrejši zagovornik litavskih pravic nad mestom Vilno, je ostal še vsem v spominu. Zadnji ponedeljek je prišlo v odseku za politična vprašanja do ostrega spopada med delegati Poljske in Litve, vendar so se takoj pojavili pomirjevalni vplivi, posebno od strani angleške in nemške delegacije, katere so podpirali posebno še Francozi. Predsednik odbora Adatci je istotako skušal pregovoriti obe stranki, da se med seboj pobotata. Poljska in litavska delegacija molčita, tako da se ne da s sigurnostjo ugotoviti, kako daleč so pogajanja že dozorela in če obstoji upanje, da se bosta obe državi sporazumeli. Vsekakor bi Društvo narodov ta sporazum z velikim navdušenjem pozdravilo.

Katastrofa francoskega ribiškega brodovja

Pogrešajo nad 500 ladij — 52 ribičev ufonilo

Pariz, 23. sept. AA. O priliki zadnjih strahovitih viharjev, ki so divjali v Rokavskem prelivu, je zadela francosko atlantsko ribiško brodovje strahovita katastrofa. Doslej pogrešajo še vedno 500 ribiških ladij. Kakor doslej znano je izgubilo življenje pri zadnjih viharjih 52

ribičev. Število se bo še povečalo, ker pogrešajo veliko ljudi. Ob Atlantskem obrežju in v Rokavskem prelivu križarijo francoske torpedovke, ki iščejo pogrešane ladje. Ker leži nad morjem gosta megla, je rešila akcija silno otežkočena. Ministrski svet bo stavil ponesrečenim na razpolago veliko podporo.

Italija bi rada za vsako ceno izzvala Jugoslavijo

„Vse Evrope zadeva, kako se s Slovenci postopa v Italiji“

»Slovenski Denik«, slovaški list v Bratislavi, piše dne 16. septembra, da počasi pojenjava v Jugoslaviji vznemirjenje, ki ga je izzvala strašna eksekucija v Trstu. Prišlo je samo do malih demonstracij, ki niso dale italijanskemu poslaniku povoda za kakšne korake. Široka javnost se je vzdržala vseh javnih protitalijanskih manifestacij, da ne bi otežkočila položaja vladi generala Zivkovića. Največje zadoščanje za vse Jugoslovane je pisanje evropskega časopisja. Tudi ono časopisje, ki Jugoslaviji ni ravno naklonjeno, se pri tej priliki toplo zavzema za hudo trpeče Slovence in Hrvatne na Primorskem. Velika radost vlada v Jugoslaviji zaradi pisanja češkoslovaškega časopisja, ki je ponovno

potrdilo staro prijateljstvo med Čehoslovaki in Jugoslovani. Ta eksekucija, ki je napravila Italiji v Evropi zelo veliko škodo, je navadno izzivanje, s katerim je želela Italija izzvati konflikt za vsako ceno. V kratkem bodo v Rimu sodili še drugim žrtvam strašnega fašistovskega terorja in verjetno je, da bodo nekateri ponovno obsojeni na smrt. V Jugoslaviji so že pripravljeni na to možnost, vendar pa to ne bo Jugoslavije zavedlo, da bi zapustila svojega sedanjega zadržanja. To, kar dela Italija s slovensko manjšino, ni samo stvar Jugoslavije, temveč je to stvar vse kulturne Evrope, ki mora napraviti konec fašistovskemu divjaštvu.

Razočarana Italija

Pogajanja s Francijo razbita — Angleške pomoči ni bilo ...

Pariz, 23. sept. as. »Echo de Paris« poroča o napetosti v ženevskih pogajanjih glede francosko-italijanske pomorske paritete, da je hotela Italija enakost brodovij izvesti samo za enote do 10.000 ton, dočim naj bi Francija za večje enote obdržala prednost 150.000 ton. Razen tega bi obdržala Francija glede podmornice prednost, ki je Italija sedaj ne more več prehiteti. Francija pa je te predloge odklonila, ker bi bila ta »premoč« sprčo popolnoma zastarelih velikih ladij samo fiktivna. Razočaranje Italije je tem večje, ker so mislili, da bo Francija radi izida nemških volitev bolj pristopna. Angleške pomoči ni bilo. Anglija bi kar rada videla, da se pogajanja razbijejo, ker je Italija imenovala precej visoko število za skupno tonazo svojega bodočega brodovja, namreč okoli 630.000 ton. Taktika Italije gre sedaj samo za tem, da bi pokazala na Francijo kot ono državo, ki dela krivico, nakar bi takoj prekinila pogajanja.

Ženeva, 23. sept. AA. Italijanski predstavniki pri italijansko-francoskih pomorskih pogajanjih so sporečili italijanskim listom, da pogajanja potekajo zelo slabo in da se ne premaknejo z mrtve točke. Italijani da so stavili zelo ugodne pogoje, katere pa so Francozi odbili. Italijanski predlogi so šli za tem, da ostane stanje ladij do 10.000 ton neizpremenjeno in da Francozom ostanejo njihove težke

vojne ladje do skupno 150.000 ton, za kar naj bi dali Francozi Italijanom rekonpenzacije glede podmornic.

Francoski predstavniki so italijanske predloge odbili, ker so ravno njihove velike ladje zastarele.

Spor med Mussolinijem in Grandijem

Pariz, 23. sept. as. Po ženevskem poročilu lista »Paris Midic« se je v krogih Društva narodov razširila govorica o težki notranji politični krizi v Italiji. Po teh vesteh je prišlo do zelo globokega spora med Mussolinijem in Grandijem, takoj ko se je Grandi vrnil iz Ženeve, glede orijentacije italijanske zunanje politike, kar se bo najbrže že prihodnje dni pokazalo v kabinetni krizi. Mussolini, ki je očital Grandiju, da je preveč pacifističen, ima namen sam prevzeti portfelj za zunanje stvari.

Dunajski vremenska napoved. Severne Alpe: počasno zboljšanje vremena, ponekod bodo še padavine. Južne Alpe: precej jasno vreme, ponoči hladno.

religiozni svetovni nazor, ki naše nacionalno in državno jugoslovansko prepričanje pogloblja v etične globine vesoljnega krščanstva? Saj si ne moremo misliti, da bi »Jutro« hotelo reči, da smo baš zato, ker smo katoličani, nenacionalni, protidržavni ali vsaj nacionalno manj vredni. In da bi zato morali prestatiti biti katoliki, če hočemo biti v resnici nacionalen in državotvoren element, pa sprejeti, recimo, svobodomiselnost svetovni nazor. Tega, mislimo, »Jutro« ni mislilo.

Če torej temu ni tako, če je krščanski religiozni etos, ki se ga držimo katoliki in v čemer se strinjajo z nami vsa pozitivna verstva, sam po sebi tvoren in po našem trdnem prepričanju v obče najbolj tvoren element zdravega moralnega narodnega življenja, edinstvo in odkriločnega državnega čustvovanja, potem smo imeli mi popolnoma prav in slonijo »Jutrove« konkluzije, bodisi da nas res ni razumelo bodisi da nas je namenoma razumelo napak, na enostavnem logičnem »proton pseudoeu«.

Ureditev položaja naših delavcev v Nemčiji

Belgrad, 23. sept. z. Iz uradnega pregleda dela naših delavcev v Nemčiji in drugih državah se vidi, da niso imeli naši delavci v Nemčiji istega položaja, kakor ga imajo inozemski delavci pri nas, in to zaradi tega, ker se delodajalci niso držali konvencij, katere je sklenila naša država z Nemčijo, v Franciji pa so bili naši delavci upoštevani, predvsem poljedelski delavci, čeprav nimamo s Francijo nobenih konvencij. To vprašanje se bo zaradi tega proučavalo na merodajnem mestu, predvsem, kako bi se mogli mesto inozemskih delavcev zaposliti domači, da ne bi bili prisiljeni iskati dela v tujini.

Razpisana profesorska mezla

Sombor, 23. sept. u. Občinski odbor v Somboru je razpisal 5 profesorskih mest na mestni trgovski akademiji in sicer za knjigovodstvo, za politično in trgovsko računstvo, za kemijo in mehaniko, za trgovino, mehaniko in obrtno ter konkurzo pravo in za srbohrvatski jezik.

Imenovanja

Belgrad, 23. sept. m. Za davčne inspektorje v II-1 so imenovani v zetski finančni direkciji v Podgorici Josip Golob, doslej v II-2, v Ljubljani Franc Starin, v Šinjarju pri Jelšah Štepec Oton, v Novem mestu Valentin Novak. Na državno srednjo tehnično šolo v Sarajevu je imenovan za profesorja v I-S g. Dušan Grabrijan.

Belgrad, 23. sept. m. Za uradnika občega oddelka ljubljanske železniške direkcije je imenovan Evgen Sila v II-3, za uradnika občega oddelka istotam Rihard Batistič v II-3, Zvonimir Jelenič v II-3, Ivan Nikeli, Ivan Košec, Marij Kurot in Oskar Kraup. Za uradnika postaje Zalog je imenovan Josip Markič v II-3, za uradnika postaje Travnik Ivan Jenko; za šefa železniške postaje Turbe je imenovan g. Jurij Hrast.

Premeščenja

Belgrad, 23. sept. m. V prosvetni službi so premeščeni: Gđ. Serafina Poljanec, profesorica, na I. moško gimnazijo v Sarajevo, Maksimilijan Frelih, za predmetnega učitelja v Vrscu, gđ. Silva Vogelink za suplenta v Mursko Sobotu, Vinko Bernik za suplenta v Kranju, Franc Ahlin za suplenta v Kranju, Simon Milač za profesorja na žensko učiteljsko v Mariboru, Rudolf Drobne za suplenta na gimnazijo v Mariboru, Vincenc Verlič v Kranju, M. Prestar v Novo mesto, Rudolf Trobše v Mariboru in Simo Szilagy v Mariboru.

Davek na poslovni promet

Belgrad, 23. sept. z. Radi vprašanja davka na poslovni promet se bodo vršile v središčih banovin konference, zaključki pa se bodo predložili predsedniku vlade. Poslale se bodo resolucije, da se vzame v pretes položaj banovinskih gospodarskih organizacij radi tega važnega pravilnika.

Posojilo Jugoslavije in Romunije

Belgrad, 23. sept. z. Ob priliki zadnjega setanka naše in romunske gospodarske delegacije, je bilo sklenjeno, da se najame posojilo v Franciji, ki bi se skupno porabilo za saniranje gospodarske krize teh držav. Posojilo bi se investiralo za vse panoge našega gospodarstva. To vprašanje, ki je samo predlog, se bo naknadno reševalo, sklepi pa se bodo predložili vladam obeh držav.

Iz »Službenih novin«

Belgrad, 23. sept. m. V »Službenih Novinah« je izšel zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o dobrovoljeih od dne 31. avgusta 1928, nadalje zakon o uporabi likvidacijske mase bivše gospodarske poslovalnice železniške direkcije v Ljubljani, nadalje so izšla pravila za polaganje državnega strokovnega izpita uradnikov v resoru ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Kitajska državljanska vojna

Peking, 23. sept. AA. Mandžurske čete polagoma zasedajo Peking. Doslej so zavzele nekatere važna križišča. Drugi oddelki mandžurskih čet korakajo proti prelazu Nankov Paotingfu, kjer so strateške točke v pokrajini Čihli. Medtem je prišlo v Tientsin 8 vlakov s 15.000 mandžurskimi vojaki.

† **Odvetnik A. Bulovec**

Ljubljana, 23. septembra.

Advokat Anton Bulovec, bivši višji sodni svetnik v Ljubljani, je umrl dne 23. septembra ob 2 zjutraj. Pokojnik je bil rojen v Radovljici kot sin znanega trgovca in cerkvenega ključarja Bulovca. Študiral je v Ljubljani, kjer je maturiral l. 1893. Ko je odslužil kot enoletni prostovoljec vojaško dolžnost in postal poročnik, je študiral pravo na Dunaju. Služboval je nato kot sodni pristav na Brdu, v Novem mestu in Ljubljani, kjer je potem dospel do višjega sodnega svetnika.

L. 1924 je stopil v stalni pokoj in odprl odvetniško pisarno. Letos v juniju ga je zadela kap. Po kratkem izboljšanju se mu je bolezen poslabšala, dokler mu ni smrt skrajšala trpljenja.

Pokojnik se je zelo zanimal za prirodo-slovje in bil več let odbornik Muzejskega društva. V »Dom in svet« je priobčil lepo razpravo: »Kako metulji prezimijo«. Kot dijak je bil tudi Vrčev sotrudenik. Radi svojega plemenitega značaja je imel mnogo prijateljev. Svetila mu večna luč!

Junaška žena

† Gospa Viktorija Lampe, mati pok. dr. Evgena Lampeta.

Dne 18. septembra je v Ljubljani umrla gospa Viktorija Lampe v 82. letu starosti. Pogreb se je vršil v soboto dne 20. septembra. Pokojnica je bila v življenju resnično junaska žena. Kljub temu, da je bil njen mož težko bolan, je zmogla, da je od devetih svojih otrok vzgojila šest, od teh so štirje še živi. Bila je mati pok. deželnega odbornika dr. Evgena Lampeta, ki si je pridobil neveljnih zaslug za razvoj slovenske dežele.

Zadnja leta svojega zaslužnega življenja je bila pokojnica težko bolna. Pred osmimi leti jo je zadela kap in je bila zadnja tri leta hroma. Umrla je vsa vdana v božjo voljo in lepo pripravljena za večnost. Pokojnici bomo ohranili blag in hvaležen spomin.

Naša slika jo kaže, ko doma sedi pri mizi in čita.

V znamenju noža

Kranj, 22. septembra.

Saj bi ne bila nedelja, če bi se naši korajžni fantički v nedeljo vsaj nekoliko ne skavali in z nožmi ne obdelovali. V obsavski vasi Drulovki se je v nedeljo 21. septembra okoli 23. ure ponoči odigral prizor, kot kje na divjem zapadu. Ena družba fantov je pred hišo posestnika Udrija navalila nenadoma na drugo družbo, kjer sta bila 2 Udrijeva sinova. Pri tem vzpodbudljivem opravilu, v okrilju in zaščiti teme in noči je nekdo z nožem zadel Udriju Stanislavu 15–20 cm dolgo rano na hrbtu pod rebri. Nož pa k sreči ni napravil rane na globočino — ker bi sicer zadel pljuča, ampak le bolj po vrhu in je prerezal kožo, podkožno tkivo in muskulaturo. Ranjenec je zašil rano zdravnik dr. Bezič. Napadalec je svoje dejanje priznal. Pa tudi drugi Udrijevi sin je dobil manjšo rano na nozi. — Kronika pravi, da so se tudi v Predosljah na podobno, a manj efekten način pogovarjali.

Ker se ta podivjanost vedno večja, se moramo prašati: zakaj je sedaj slabše, kakor pred nekaj leti? Kdo na to odgovori?

Prepovedana godba po gostilnah

Kočevje, 23. septembra.

Kakor je bilo že poročano, so se v Šalki vasi zadnjič fantje nekaj stepili in nekateri so odnesli tudi nekaj »štihov«. Posledica je, da so pristojne oblasti prepovedale v vseh gostilnah vsako godbo. Tako so tudi gramofoni, ki so že navsezgodaj vabili ljudi, utihnili. Ta prepoved bo baje trajala šest mesecev. Nekaj bo prav gotovo pomagalo.

Javno pismo slovenskim fantom!

Tržič, 23. septembra.

Cirilovi bratje v Tržiču, zbrani dne 22. t. m. na svojem rednem obnem zboru, pošiljajo fantovske pozdrave vsem znanim in neznanim prijateljem našega društva, ki se zanimajo za njegov razvoj in jim na njihovo povpraševanje sporočajo naslednje:

Naša organizacija je versko-kulturnega značaja in kot taka potrjena od kraljevske banske uprave in od škofijskega ordinarijata kot sestavni del župnijske katoliške akcije.

§ 1. b) društvenih pravil se glasi: Društvo lahko razširi svoj delokrog po vseh krajih dravske banovine s tem, da stopi v idejni stik s so-

rodnimi organizacijami, katerih namen je poglavitno verske, narodne in državljanske zavesti, in da propagira ustanovitve enakih društev po drugih krajih, stoji z njimi v zvezi ter jim daje navodila.

Z ozirom na to pozivamo fante, da ustanavljajo taka društva v svojih krajih. Za informacije smo z ozirom na gornjo določbo vedno na razpolago.

Kaj hočemo, veste. Da raste, se krepi in ostane zdrava naša mladost ob večno-veljavnih Kristusovih naukih, katerih tolmači so nam Mahnič, Krek, Jeglič in njihovi učenci.

Bog z vami!

Zveza bratov sv. Cirila v Tržiču.

Zdravstveni misijoni**Delo zdravstvenih ekspedicij na jugu države**

Belgrad, 22. septembra.

Posamezni predeli v naši državi, posebej še v južnih pokrajinah, v Južni Srbiji, Bosni in Hercegovini in v Crni gori, so v vseh pogledih do konca prepušteni sami sebi. Zato ni čudno, če je posebej narodno zdravstvo in higijena na tako nizki, naravnost mizerni stopnji. Po nekaterih krajih kosijo že desetletja zavratne bolezni in uničujejo mlada življenja. Razpasle so se in se dedujejo. Zakaj? Največ zato, ker narod v teh krajih na eni strani skrajno patrijarhalno živi, ker še ni dovolj civiliziran, na drugi strani pa je temu v občutni meri kriv brezupen materijalni položaj, ki cele družine in zadruge sili, da žive skupno, nehigijensko in z najmanjšim zadovoljno življenje.

Najvišji državni funkcionarji, posebej še ministrstvo narodnega zdravja, si zadnja leta na vse mogoče načine prizadeva, da omeji razširjanje nevarnih družinskih in dednih bolezni v teh krajih in da po svoji moči pomore zapuščenemu ljudstvu. Lani je bila v posamezne kraje Južne Srbije poslana posebna zdravniška komisija, ki se je v Belgradu opremila z vsemi mogočimi preparati in medikamenti in je šla za več tednov misijonarit med nevedni in vrazam podvrženi narod in ga zdraviti. Uspehi so bili ogromni.

Podoben slučaj je bil tudi z g. dr. Đorđevićem in njegovim spremstvom, ki šteje dva-

inpetdeset oseb (zdravnikov vseh mogočih vrst, asistentov, bolničark itd.), ki je pred dobrim tednom odšel za mesec dni v Hercegovino. Po budo za tovrstne brezplačne samarijanske turnee daje Centralni higijenski zavod v Belgradu. Zdravila so ali kupljena, ali pa dobljena kot dar od posameznih velikih apotek v državi. Cela ekspedicija razpolaga z nekaj deset tisoči dinarjev, ki so nabrani kot miloščina, v precejšnji meri pa je dala tudi sama država in še posebno za to dobrovoljno ekskurzijo zetska banovina. Železniški prevoz je brezplačen. V onih krajih pa, kjer ni železnice, vojska pomaga zdravnikom pri selitvah iz kraja v kraj.

Trenotno se ekspedicija nahaja v Hercegovini, v Nevesinju. Narod roma ko na božjo pot v staro hercegovinsko mesto. Znano je, da v teh predelih narod zelo trpi od tuberkuloze, malarije in sifile, ki ga otroci naslede po očeti. Ambulante so vedno polne. Na tisoče ljudi brez razlike na starost in spol je podvrženih zdravniškemu pregledu. Vsi bi radi zdravja.

Predvčerajšnjim je celo minister za socialno politiko g. Preka na inspekcijskem potovanju obiskal svoje rodno mesto Nevesinje in se zelo ugodno izrazil o vse hvale in posnemanja vredni akciji g. Đorđevića in njegovih kolegov.

Prihodnje leto bodo podobne ekspedicije poslale tudi v druge, doslej še neobiskane kraje. P.

Naši javnosti

V nemi bolesti, ki nam stiska srce ob tragičnih tržških dogodkih, nam je v največjo uteho zares bratsko sočustvovanje celokupnega českoslovaškega naroda, ki se je v idealni ljubezni do trpečega slovanskega brata nesebično postavil nam ob bok, da nam nudi svojo bratsko pomoč in podporo v trenutku nesreče in gorja. Ako kdaj, to pot se je pokazalo, da jugoslovansko-českoslovaška vzajemnost ni fantom, ni puhla fraza brez vsebine! Pokazalo se je, da je Jugoslovansko-českoslovaška Liga, ki si je napisala na svoj prapor bratstvo in vzajemnost s Čehoslovaki, na pravi poti! In kaj sledi iz tega spoznanja? Da bodi vsak zavedni Jugoslovčan član te organizacije! A kako se naj oddolžimo českoslovaškemu narodu za vse one ganljive izraze in dokaze srčnih simpatij in istinite bratske ljubavi, ki smo jih bili deležni baš v zadnjih dneh?

Menimo, da bi se najlepše lahko zahvalili in dali duška iskreni hvaležnosti s tem, da bi letos proslavili českoslovaški državni praznik 28. oktobra, dan narodnega osvobodjenja tako sijajno in slovesno, kakor doslej še nikoli! — Uverjeni smo, da bo s tem soglašala vsa naša javnost.

Zato vabimo vse one posameznike, korporacije in društva, ki sprejemajo naš predlog, k sodelovanju pri tej proslavi.

Prijava sprejemajo podpisane Lige.

Jugoslov.-českoslov. Liga v Ljubljani.

Jugoslov.-českoslov. Liga v Celju.

Jugoslov.-českoslov. Liga v Ptuj.

Jugoslov.-českoslov. Liga v Mariboru.

Rado Murnik v ubožnici

Ljubljana, 23. septembra.

Naši srednješolci, ki bodo proti koncu tega šolskega leta predelavali zgodovino slovenske literature, bodo naleteli tudi na ime Rada Murnika. Zvedeli bodo, da je ta pisatelj odlični slovenski humorist in avtor nešteti noveli in povesti, avtor humoresk, pa tudi resnih del. Njegove knjige, kakor šaljivi zbirki »Navihancic ter »Lovske bajke in povesti, dalje zbirka melanholično realističnih novel »Znancic, obsežen, vendar v knjigi še neizdan roman »Hči grofa Blagaja«, ki je izhajal v »Ljubljanskem zvonu« in druga dela so ljubiteljem našega pripovednega sloja in sploh vsemu čitaločemu občinstvu znana. Murnikov tip sluga Groge z vsemi svojimi komičnimi doživljaji pa je zašel prav v šolske čitanke.

Rado Murnik je slovenski pisatelj. Usoda, ki jo je doživel sedaj v poznata leta, pa je tragična. Danes je moral slovenski pisatelj Rado Murnik v ubožnico! Telesno strti mož, duševno pa še prav tako vder, kakor je bil nekoč, se je Rado Murnik udal v to usodo. Mestna občina je sicer storila vse, da Radu Murniku olajša to zanj in za vse Slovence grenko dejstvo, ali da je moral slovenski pisatelj v ubožnico, je dovolj tragično.

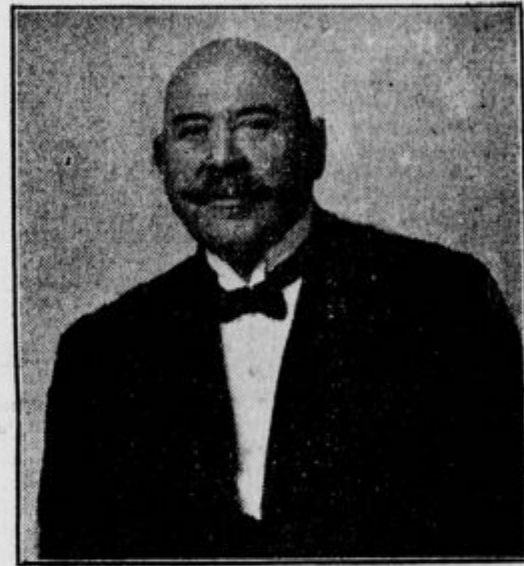
Danes opoldne se je ustavil reševalni avto pred hišo št. 12 v Vošnjakovu ulici, kjer je Murnik zadnja leta živel. Reševalci so bolnega pisatelja obzirno prenesli v avto in ga odpeljali v ubožnico. Rado Murnik je dejal pri tej priliki reševalcem stoicno: »No pa pojdimo!« V ubožnici so pisatelja z vsem obzirom sprejeli. V drugem nadstropju so zanj pripravili lepo zračno in svetlo sobico. Za strežaja mu je dodeljen stari trnovski cerkovnik Jernej Bizjak in tudi sestra Bonavita je obljubila pisatelju, da bo zanj skrbela. Ko je Rado Murnik zvedel za ime svoje nove skrbnice, se je hitro pošalil, češ, da je njeno ime dobro znamenje za lepo življenje v tem zavodu.

Rado Murnik je preskrbljen. Samo čudna bo opazka v prihodnjih knjigah v naši literarni zgodovini, da je bil Rado Murnik od leta 1930 v mestno ubožnico.

Vse gleda na Vaše zobovje. Le negovano zobovje šele napravi Vašo zunanost popolno.

Odol je radi tega kosmetikum. Podeli vam — trajno uporabljan — lepo in zdravo zobovje. Toda vrši še več: Učinkuje antiseptično! Odol ne neguje temveč tudi čuva Vaše zdravje. Odol je poleg tega tudi štedljiv v uporabi.

† **Josip Kurent**

Ljubljana, 23. septembra

Snoči je naglo in nepričakovano izdihnil v 72 letu starosti g. Josip Kurent, blagajniški sluga banovinske Kranjske hranilnice. Smrt tega splošno priljubljenega in po vsej Ljubljani znanega moža je bridko zadela njegove prijatelje, katerih je imel ta vedri in družabni mož izredno dosti. Josip Kurent je bil v mladosti 10 let v vojaški službi v Bosni. Leta 1889 pa je stopil v službo Kranjske hranilnice in je temu zavodu služil nepretrgano 42 let, ter je bil že dolgo časa najstarejši uslužbenec tega zavoda. Služboval je pod ravnatelji dr. Josipom Zuppanom, dr. Antonom Schöppom, Ivanom Kranjem in dr. Mirkom Božičem. Za zvesto in nepretrgano službovanje je prejel dosti poveljnih priznanj od svojih predstojnikov. Nj. V. kralj pa mu je podelil srebrno svetinjo za državljanske zasluge. Izvoljen je bil tudi večkrat za predsednika Društva uslužbencev denarnih zavodov, ki mu je podelilo tudi častno diplomu. Pokojnik je doživel v življenju tudi težke ure. Edini sin Franc mu je padel na soški fronti. Prva žena pa mu je umrla iz žalosti za padlim sinom. Pokojnik je bil zadnja štiri leta drugič oženjen.

Njegova smrt je prišla povsem nepričakovano. Še v ponedeljek zvečer je odšel v gostilno h »Kolovratu«, od koder se je vrnil okoli 10 domov. Zjutraj okoli 4 pa ga je našla njegova žena na stopnišču hranilniškega poslopja v Knafjevi ulici št. 9, kjer je stanoval, mrtvega. Bil je nekoliko ranjen. Prišla je na lice mesta policijska komisija zdravnika dr. Jurečka in okrajnega nadzornika Zajdele. Dr. Jurečko je ugotovil, da pri Kurentu ni nastopila smrt zaradi poškodb pri padcu, temveč zaradi srčne kapi. Pogreb pokojnika bo v sredo ob 4 popoldne iz Knafjeve ulice. Gospej Frančiški in vsem svojem naši iskreno sožalje!

★ Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti, posezite takoj po staro preizkušeni »Franz-Josef«-grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za žlezočne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef«-voda posebno izobno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ne tarnajte več, da je draginja!

Za pet dinarjev dobite konja ali sobno opravo, šivalni stroj, kolo, obleko itd. Kupite samo srečko za elektono loterijo v korist zgradbe Doma služkinj v Ljubljani. Postreže Vam vsaka trafika ali pa zadruga Služkinjski dom, Semeniška 2/II, Ljubljana

Pismo iz Belgrada

Jesensko književno sezono je otvoril Rade Drainac z zelo ponesrečeno prozno knjigo z naslovom »Španski zid«. Drainac je »Španski zid« nazval roman. Radi česa, ne morem ugotoviti. To je enostavna, po stilu celo kratkoprozorska proza, ki je že radi neprestanih pisateljev osebnih vpletkot ni mogla imenovati roman.

Drainac je eden najmočnejših med mladimi belgrajskimi književniki. To je že deseta njegova knjiga. Po anovi je do skrajnosti sodoben. Drainac je hotel dati milje in vsebino povojnih let. In to milje in vsebino zelo ozkega, mogel bi reči aristokratskega, zato uživajočega kroga ljudi, hotel je naslikati ljudsko plast, ki živi samo za danes in za sebe. Zato ni čudno, če je posledno brutalen, naravnost umazan v izrazu, poln plesnosti, preračunanih efektov in krvnih vibracij. In s te strani to knjigo absolutno odklanjam. Do danes v srbski lepi književnosti še nisem bral tako potencirane pornografije.

Omenjam, da je knjiga izšla pri Gezi Kohnu. V tisku ima Drainac še dvoje del, in sicer knjige eseev »Cirkus Drainac« in »Liriko E. Bagrijane«, bolgarske pesnice.

V Belgradu za nekaj let obstoja izdajateljsko podjetje »Narodna prosveta«, ki je do danes dalo zelo zadovoljive rezultate. Omenjam dve zelo široko zasnovani seriji: Srpski pisci in Strani pisci. Za Srpske pisce so bili izbrani le starejši avtorji. Zadnji čas pa se čuti potreba po lepših prirodnih izdajah del sodobnih pisateljev. V ta namen je bila organizirana tretja obsejna serija z naslovom: Biblioteka sodobnih jugoslovanskih piscev. Najprej izdajo celotnega Dučića (pet knjig), dalje Miloša Crnjanskega (dve knjigi), ki bosta prinesli Dnevnik o Čaroljevi, troje novel iz knjige Priče o muškom in več potopisov in Dinka Šimunovića. Uredniški odbor tvorijo Veljko Petrović, Milan Kasić in Dragiša Vasić. Mesečno bosta izhajali po dve knjigi in bo na ta način ta serija v par letih zaključena. Na vsak način pa je treba grajati najavljeni izbor avtorjev, katerih dela so v zgledu. Pribiti moram, da zato, ker ni v praznem vzeti noben slovenski književnik, zbirka po krivici nosi naslov »Biblioteka sodobnih jugoslovanskih piscev«. Kaj n. pr. Pregelj (ki ga je, vzporedno bodi povedano, nedavno S. Knj. Glasnik tako dostojno predstavil Srbom in v skoraj nič manjši meri tudi Hrvatoma), Cankar, Zupančič, Finšgar in še toliko drugi kaj zaostajajo za Mil. Jakšičem, Dimitrijevičem, Manojlovičem itd.? Opazil sem celo, da niti Hrvatje niso tako številno zastopani kot bi bilo želeli. Poleg že omenjenih pisateljev in pesnikov, bodo v tej seriji objavljena še dela naslednjih srbohrvaških književnikov: Jevtić, Živadinović, Bartulović, Kovačević, Nastasić, Lazarević, Božović, Nazor, Milčić, Humo, Milošević, Čosić, Velmar-Janković, Kalundžić, Krklec, Maksimović, Kordić, Crnjanski, Đurić, Petronijević, Car, Križar, Pandurović, Stajić.

Zadnja številka S. Knj. Glasnika (16. sept.) prinaša prozo Verke Škurli-Ilijeviće z naslovom: Tuga ostrva, ki je lirična pesem otoku Lokrumu in zelo uspeša. Pesem sta dala Franjo Alfirević in Jovan Popović. Med članki omenjam A. Halerjev »O naučnem posmatranju književnosti in umjetnosti«, ki je le eno poglavje iz še neizdane knjige

»Spoljšanje i unutrašnje posmatranje književnosti«, in »Tragedija Eshilova i njena etika«, ki ga je napisal filozof dr. Miloš Curčić.

Muzej sodobne umetnosti je v zadnjem času zelo izpopolnil svoj francoski oddelček. Dobil je dela svetovnoznanih: Utrilla, Frieza, Dyfresne-ja, Vlamincka, Deraina, Pissara in še nekaterih. Ne vem, kako da ne nabavijo vsaj po en umetvor velikega Bourdella, Matisse-ja, Cezanne-ja itd.

Pravkar je izšla julijsko-avgustovska številka »Misli« z zelo pestro vsebino. Leposlovna proza: Umetniške ludovije (Milica Janković), Zmija (M. Mišić), Mazi (Bor. Jevtić, konec); slede daljši prevodi iz Majakovskega (»Moje odkritje Amerike« in Lidina. Posebej omenjam celoten ponatis štiridejanske komedije »Pucanj iz publike« P. Petrovića, ki je koncem lanske sezone vzbudila veliko zanimanje v Skopiju. Pesem zastopajo Z. Milčević, Andelinović, Jerković. Kot svojevrsnost moram omeniti sonetni venec T. Dukića. Pripominjam, da je namreč isti Dukić pred nekaj meseci prevajal Prešernov sonetni venec in se mi zdi, da je po tem tudi dobil željo za izražanjem v tej obliki. Prebral sem magistralne in lahko rečem, da je vpliv naravnosti viden. Med članki zanimajo: Pisma iz Hilandara (Z. V. Čorović), Lična drama Bože Kneževića (Miloš Savčić), Ruske istorijske narodne pesme (A. Pogodin).

Veliko presenečenje in senzacija obnem je vzbudila v prestolnici vest, da jo zapušta priljubljeni kozar in komediograf Bran. Nušić. V prihodnjih dneh odide na Dunaj radi snemanja nekakega tonfilma. Omenjam, da je Nušić že izročil tekst za svojo znano komedijo »Put oko sveta«, na osnovi katerega bo izdelan tonfilm, v katerem bodo nastopali naši domači igralci.

K. N. Milutinović izda v prihodnjih tednih knjigo »Likovi iz strane književnosti«, ki bo obsegala kratke portrete dvanajst svetovnih pisateljev. Dva mlada pesnika, Dušan Jerković in Jovan Popović pripravljata pesniško knjigo, ki bo prinesla od vsakega po eno daljšo pesem.

V črnogorskih »Zapisih« (september) je med drugim izšlo četirto in zadnje dejanje močne drame Momčila Nastasijevića z naslovom »Nezvanje«.

Kronistično omenjam, da je začela izhajati skupna češkoslovaško-jugoslovanska revija z naslovom »Českoslovaška-jugoslovanska Revue«. Jugoslovanski deli urejuje Momčilo Milošević. Prva številka je posebej bogata po glasbeni literaturi. Z naše strani so pisali: Ivan Hribar, Petar S. Krstić, M. Milošević, dr. J. Mandić, Đ. Bošković. Tovrstni revijalni poizkus je treba na vsak način pozdraviti.

V par dneh izide pomembna knjiga »Naša narodna poezija«, ki jo je napisal prof. Milošević. Izšla je brošura »Kulturni uticaj Vojvodine i nacionalna mislija Srbije«.

Tone P.

Pridobivajte novih naročnikov!

Sport

TEKMOVANJA V PLOVANJU IN SKOKIH ZA PRVENSTVO LJUBLJANSKIH SREDNJIH ŠOL IN ZA PREHODNO DARILLO SK ILIRIJE V LJUBLJANI.

V svrhu propagande plavalnega sporta, ki je v poslednjem času zavzel ogromen razmah, ter obeta postati v najkrajšem času pravi slovenski nacionalni sport, razpisuje SK Ilirija v Ljubljani za nedeljo dne 28. t. m. tekovanja v plavanju in skokih za prvenstvo srednjih šol in prehodno darilo SK Ilirije, in to po sledečih propozicijah.

Tekovanje se vrši po pravilih JPSa. Program obsega proge, predvidene v Tehničnem pravilniku JPSa kot juniorske konkurence. Pravico udeležbe imajo vsi oni gojenci ljubljanskih srednjih šol, ki so bili v šolskem letu 1929-30 pravilno vpisani kot redni učenci. Tekovanje se vrši v bazenu SK Ilirije. Vsak zavod more prijaviti na poedino disciplino po dva tekmovalca in eno rezervno. Isto velja za stalete. Prijave, ki naj obsegajo ime, priimek in šolski zavod tekmovalca in disciplino, je poslali najkasneje do četrta dne 25. t. m. do 18 na naslov Alfred Pöschl, kopališče SK Ilirije. Prvo-plasirani v vsaki disciplini prejme naziv »Prvak srednjih šol«, zavod pa, ki doseže največje število točk, prihodno darilo SK Ilirije, ki preide v trajno last po trikatni zaporadni osvojitvi ali petkratni osvojitvi v presledkih.

TEKMOVANJA V WATER-POLU ZA PRVENSTVO LJUBLJANSKIH SREDNJIH ŠOL IN ZA PREHODNO DARILLO SK ILIRIJE V LJUBLJANI

SK Ilirija v Ljubljani razpisuje tekovanje za naslov prvaka srednjih šol v water-polu in za prehodno darilo kluba in to po sledečih propozicijah.

Tekovanje se vrši v bazenu SK Ilirije. Pravico do udeležbe imajo moštva, sestavljena iz dijakov ljubljanskih srednjih šol, ki so bili v letu 1929-30 pravilno vpisani kot redni učenci. Vsak zavod more prijaviti samo eno moštvo. Prijave je treba poslali do četrta 25. t. m. do 18 na naslov Alfred Pöschl, kopališče SK Ilirije. Prijavnine ni. Tekovanje bo vršilo le, če se prijavi najmanj dve moštvi. Zavod, ki po predstojeh propozicijah izide kot zmagovalček, prejme naslov prvaka ljubljanskih srednjih šol v water-polu in si za doletno leto osvoji darilo SK Ilirije, ki preide v trajno last po trikatni osvojitvi.

JUNIORSKI PROPAGANDNI LAHKOATLETSKI MEETING.

Meeting se bo nadaljeval v sredo ob 15 na igrišču ASK Primorja, Dunajska cesta. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani člani prirediteljskega kluba, nadalje vsi neverificirani atleti, ki niso člani nobenega kluba. — Prijave so dovoljene pol ure pred začetkom starta. — ASK Primorje.

LAHKOATLETSKI PROPAGANDNI MEETING SK ILIRIJE.

Meeting se bo vršil skupno z damskim v soboto 27. septembra ob 15 in v nedeljo 28. sept. ob 9.30 na igrišču SK Ilirije. Tekmovalnih disciplin je deset. Tekmuje se po pravilih JLAS. Pravo starta imajo vsi verificirani in neverificirani člani klubov JLAS. Prvi trije v vsaki disciplini prejmejo pri-

znanice. Prijavnino za točko in osebo Din 5, za štaleto Din 10 s prijavi je poslali najkasneje do 24. septembra na naslov: kapetan Vizjak, kavarna Evropa v Ljubljani. Poznejše prijave se ne bodo sprejemale.

SK Trata — Ljubljana. Umrl je naš mali Jerko Pavlič, živa igračka na našem igrišču na Trati v nežni dobi 5 let. V sredo 24. t. m. ob 4 popoldne ga bomo spremenili na pokopališče iz mrtvasnice splošne bolnišnice. Zalostnim staršem naše globoko sožalje!

SK Tržič. V nedeljo, dne 21. t. m. je odprl naš klub novo igrišče. Prvo moštvo SKT je odigralo prijateljsko tekmo z moštvom kr. kolesarskega bataljona. Navzlic hudemu naliivu je občinstvo vstrajalo do konca. Tekma je končala v korist vojaštva 5:0. Sodil je dobro sodnik g. Osebek. Po končani tekmi je priredil sportni klub za nogometase skromno malico, nakar se je vršil v prijaznem salonu g. Globočnika intimen večer, na katerem je sviral vojaški orkester pod spretnim vodstvom g. Marka. Bilo je izrečenih par napitnic, v katerih se je tudi predsednik sportnega kluba iskreno zahvalil komandantu kr. koles. bataljona, gosp. podp. Jakliču, gg. častnikom in moštvu za podporo in trud, da se je moglo igrišče sportnega kluba na tako svečan način otvoriti.

Grajana avstrijska reprezentanca. Na Dunaju so pred 40.000 gledalci zmagali Ogrji v tekmi z Avstrijci. Ze prvi polčas se je glasil 2:1 v korist Ogrske, končni rezultat pa je s 3:2 prinesel Ogrom definitivno zmago. Vsa pričakovanja, vse nade avstrijskega sportnega časopisja so se izjalovile. Poprej smo lahko brali, kako sijajen je ta in oni igralec, določen za reprezentančno borbo, brali smo lahko hvalisane o dobri sestavi vsega moštva, o izvršni kondiciji posameznih igralcev, sedaj pa tak preobrat. Dunajska kritika je udarila po moštvu kot celoti, pa tudi vsakemu igralcu je izbrala par stavkov samih očitkov. Koncem koncev pa so se kritiki spravili še nad zveznega kapitana in ga napadli zaradi tega, ker je postavil v reprezentančno moštvo »Liliputance«. Kar dolge kolone samega očitanja in grajanja. Boli ta poraz, to je gotovo, vendar pa je nesposobno po izgubljeni tekmi popolnoma spremeniti doslej zastopano stališče. To ima skoraj smešen značaj. Odkrito priznati zaslužen zmago Ogrov, to je Dunajčanom nekaj nemočnega. S pravo težavo podano priznanje ogrskemu nogometu je v naslednji stavku zopet črtano. Potek igre, o katerem smo čitali, pa nam sam jasno odkriva večjo borbost Ogrov in izvrstno igro njihove napadalne vrste, kar povsem naravno opravičuje tudi njihovo zmago. Morda želi s svojim pisanjem avstrijski tisk preslepiti publiko, odaosno samega sebe. Ni se tako zgodilo sedaj prvič, ampak običaj je že ta, da mora dunajsko časopisje po vsakem porazu udariti z vso silo po lastnem moštvu, potem pa še znanjati kar se da nasprotnikov uspehi. Marsikomu pa to prav gotovo ne ugaja.

Norveška — Danska 1:0. Zelo slabo vreme je bilo, ko se je v Oslu igrala ta tekma, ki so jo Norvežani 12 minut pred koncem odločili z zmagonosnim golom v svojo korist.

Pišite takoj po veliki brezplačni
KATALOG
tovarne glasbil, gramofonov in harmonik
MEINEL & HEROLD
prodajna podr. MARIBOR
št. 102-B in tudi Vi boste
imeli dobro godbo in veselje v hiši

VATO
tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. Zahtevajte vzorce in cenik! — Tovarna vate, Maribor, Dravska ulica 15.

Dvokolesa
motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.
„TRIBUNA“ F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Autotaksi M. Hočevnar
Novo mesto-Kandija Telefon št. 18

Dr. Mojzer Anton
advokat — Beograd
Majke Jevrosime ulica št. 6,
vljudno znanja, da je pod tem naslovom dne 19. septembra 1930 odprl
advokatsko pisarno.
Prva celotna izdaja!
Doktorja Franceta Prešerna
zbrano delo
Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Ksilolitni tlak
za kuhinje, veže, htele, trgovske lokale, urade, kopalnice,
industrijo itd.
ni mrzel, se z lahkoto čisti, je trajen in ne drag.
Polaga
MATERIAL
trgov. družba z omei. zav.
LJUBLJANA-DUNAJSKA 36/a
Telefon 27-16 Brzjavke: Material

Preklic!
Podpisani preklicujem, da nisem plačnik za mojim sinom Edvardom Motnikarjem in tudi on ne sme sprejemati zame v popravilo ur ali zlatnine! Kdor bi hotel imeti uro poceni in dobro popravljeno se naproša, da jo pošlje direktno na naslov:
Ferdo Motnikar,
urur v Zagorju ob Savi.

Josip Kurent
inkasant banovinske hranilnice
danes nenadoma umrl.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 24. t. m. ob 16 izpred hiše žalosti. Knafljeva ulica 9, na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, 23. septem. 1930.
Fanči Kurent roj. Kotlušek,
soproga,
in vsi ostali sorodniki.

Klatež
Iz sibirskih spominov. Povest. A. J. Maksimova
Prevel in s pripombami popolnil Ivan Hribar.
Varlamov se je lotil drugega dne z mano vred poslovnih zadev mojega očeta; toda bile so tako zamotane, da je bilo treba zanje posebnega proučevanja in mnogo časa.
»Veš kaj,« mi je dejal, vrnivši se od odveta, »to je posel, katerega ti ne razumeš. Ti, studirani gospodič, imaš razum za književne modrosti. Jaz sem zarobljen človek in poznam zvito in razsodnost neotesancev, ki sta neobhodno potrebni pri tako težkih in zamotanih računih. Ti gobeždači bi te požrli... Starega Varlamova pa ne požro, porok sem ti za to... Zato bodi pri nas, zabavaj se, bodi tovariš moji golobici Saši, jaz pa opravim zate.«
»Oh, kolika žrtev!« sem mislil odkloniti prijazne usluge starčeve.
»Kako? Kaj? Sedaj so ti žrtve padle v glavo? ... Jaz ničesar ne žrtvujem, še celo časa ne, ker isti odveta nek zastopa tudi mene.«
»Vendar! ...«
»Nič! vendar! ... Varlamov je dejal, da opravi in on opravi; ti pa bodi tiho, ako me nečeš razjeziti.« Ni bilo mogoče, da bi se bil dalje upiral.
Starček je, trmast, kakor je bil, znal s svojo voljo vselej prodreti. Po pravici rečeno, pri sebi sem se veselil starčevih uslug...
Po preteku tedna mi naznani moj spoštovani skrbnik, da gre stvar dobro; toda pri tem dostavi, da bi hitreje mogla vse pokvariti in da mi zato pri-

poroča potrpežljivost. Moram priznati, da mi zadnjega sveta še treba ni bilo. Od dne do dne mi je bilo novo življenje bolj in bolj všeč. Mirno, enolično, ali polno neizrekljivega čara in globoke dražesti je bilo. Zdelo se mi je, da je doslej mojemu življenju nedostajalo srčne toplote. Prvič v življenju sem občutil žar mladosti, navdušenje za krasoto, nagon k svetu in ljudem. Prvič sem se otrešel hladne apatije, ki je bila doslej edino obilježje mojega značaja.
Od Saše se nisem ločil niti za trenutek. Čas je neopaženo potekal v neskončnih pogovorih. Ona je kaj rada poslušala moje pripovedke o neprodinirnih tajah, o brezmejnih stelah, o krasnem severnem sijanju. Često je pri opisu patrijarhalnega življenja sinov puščave zašepetala: »O, čutim, da je tam boljše ko pri nas!« Njena zmožnost sprejemati utise je bila ogromna. Navduševala se je ob mojih pripovedkah ko dete, s čemer me je spravljala v nepopisno navdušenje.
Moje prebivanje v Varlamovi hiši je bilo podobno enemu edinemu, dolgemu, prijetnemu snu. O probujenju še misliti nisem hotel, ker sem slutil bridkosti in trpljenje. Vsako sporočilo o podaljšanju roka za rešitev očetovega posla je napolnjevalo, dasi tega nisem smel priznati, moje srce z radostjo.
V razgovorih s Sašo je prišlo na vrsto vse razene stvari... Nemogoče je dopustiti, da bi Saša ne bila vedela, da sem oženjen. Saj ta okolnost za nikogar ni bila tajna. Vendar se je izogibala že samo zadeti ob to vprašanje. Jaz pa ... jaz sem težko nosil svoje zakonske verige, ki so ukovale moje voljo. Kadar mi je, kar se je le redko zgodilo, prišla v spomin žena, čakajoča mojega povratka, sem se trudil od-

straniti ta spomin, ki ko da ruši harmonijo čarobnih prikazni.
V.
Nekoč sva molče sedela med magnolijami in kamelijami v oranžeriji. Saša je držala v rokah nekaj ravno kar utrjenih kamelij, ter jih je vezala v kitico. Jaz sem, ne rušeč tišine, zrl v njeno angeljsko krasno lice.
»Na kaj misliš?« vpraša naenkrat Saša, ne da obrne oči od kitice.
Od prvega dne najinega poznanstva sva se, izpolnjujoč voljo njenega očeta, tikala.
»Mislim, kako nestalna je človeška sreča«, ji odgovorim, »in razmišljam o bodočnosti...«
»Jako filozofsko razpoloženje; a čemu ozirati se po bodočnosti, ko je sedanjost tu?«
»No da, sedanjost — samo trenutek...«
»Prav imaš,« je zašepetala Saša, nagnivša glavo. Obleček otožnosti je preletel njeno jasno lice...
»Kaj se ne da preživeti zaželenih trenutkov, ne povprašujoč po neznani jutri?« je pripomnila po kratkem premisleku.
»Preživeti jih je mogoče, toda prej ali kasneje jim je konec.«
Komaj sem izpregovoril te besede, že so se na njenih trepalnicah zaiskrile solze. Tiho so se potočile po licih in izginile so v gubah njene obleke.
»Grda sebičnica sem,« zašepeta, »samo nase mislim, dasi dobro vem, da so tvoje misli daleč od tod... Tebe vleče v Irkutsk toplejšo čuvstvo, ko čuvstvo mojega prijateljstva...«
»Tam je moj oče...«
»In še nekdo drug...«

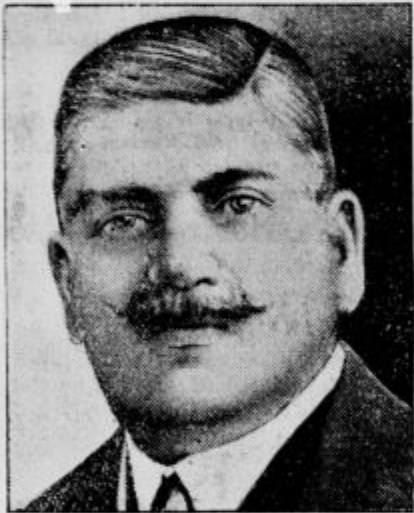
Romunska kraljeva družina pri letalskem dnevu v Bukarešti, ki se je vršil te dni na letališču pred nekaterimi dnevi. Od leve na desno sede: kralj Karel, kraljica-mati Marija, princ Alfonz, ki se je v ponedeljek pripeljal z letalom v Ljubljano in je pristal na vojaškem vežbališču, kjer ga je pričakovala Nj. Vel. kraljica Marija, ter kraljev brat princ Nikolaj, ki je bil član bivšega romunskega regentskega sveta.

VELIKA ZAGONETKA

Veliki francoski mislec Pascal je izrekel besede, da vse naše znanje lahko primerjamo s kroglo; čim bolj prodremo v naravne skrivnosti, tem večji postaja obseg krogle in s tem vre. Raste tudi število njenih dotikališč z novimi zagoneškami. Vsako novo spoznanje, vsako novo odkritje nam vedno in povsod kaže, kako neskončno je še omejeno naše znanje.

ČETRTA DIMENZIJA.

Četrta dimenzija se da primerjati s strahovi in prikaznimi. Vsakdo govori o njih, toda nihče jih še ni videl. Prav tako je tudi s četr-

Maharadža Gaekwar iz Barode, eden najbogatejših, neupljivost in najdelj vladajočih indijskih knezov, potuje te dni po Evropi. 67 letni maharadža poseduje neizmerne zaklade draguljev. Med pravičnimi bogastvi njegove zakladnice se nahaja med drugim tudi 1 m in pol dolga in široka preproga, ki sestoji iz samih demantov in rubinov in katero so indijski juvelirji delali 15 let.

trto dimenzijo. Je nekako pravičeno kraljestvo znanosti, neizmeren prostor za domišljijo, ki lahko uteši v njej vse svoje želje. Rojstni kraj četrte dimenzije je Lipsko, njen oče je slavn astrofizik Zöllner, datum rojstva pa je bil trenutek, ko se je Američanu Sladeju v Zöllnerjevem laboratoriju posrečilo napraviti na notranjo površino dvojne plošče, ki je bila od vseh strani obdana z zapirnicami, odtis noge in razne napise. Kako se je moglo to zgoditi? Medeni zaklop obeh plošč je bil nepoškodovan, nobeno snovno bitje ni moglo prodreti v notranjost plošče, ki je bila popolnoma odrezana od ostalega sveta. Takoj so se začeli baviti z mislijo, da je moglo to prodreti v prostor, ki je bil tridimenzionalno zaprt, le iz neke četrte, človeštvu nepoznane dimenzije. Nič pomena nima za vso stvar dejstvo, da so Sladeja pozneje ponovno prijeli in razkrinkali kot »čarodeja«. Misel četrte dimenzije je bila tu.

Za matematike in geometre je četrta dimenzija nekaj banalnega samo po sebi umevnega. Vendar pa ni prav nobenega matematika ali geometra, ki bi si znal četrto dimenzijo predstaviti. Noben človek na svetu si ne more napraviti kake predstave o četrtri dimenziji, najbolj učen prav tako, kakor najprostejši. S primerjavo pa vendar lahko pridemo tej zagoneški nekoliko bližje. Mi ljudje, tridimenzionalna bitja, si prav lahko predstavljamo dvodimenzionalne stvari, n. pr. slike v kinu. To so ploskovni stvori, njihov svet je dvodimenzionalna ravnina. Iz te ravnine ne morejo. Vse, kar se zgodi za projekcijsko steno ali pred njo, je za nje že četrta dimenzija, zagoneško pravičeno kraljestvo.

Mi ustrelimo na projekcijsko platno, kraljestvo ploskovnih stvorov. Revolverska krogla bo platno prodrila in v trenutku, ko se bo krogla dotaknila platna, bo nastala tam točka, ki se bo razširila v krog, ta pa bo postal vedno manjši in manjši, postal zopet točka in ta točka bo izginila. Vse to se bo zgodilo v neskončno majhnem delu sekunde: v časovnem

prostoru, katerega potrebuje krogla, da prebije platno. Kaj je bila ta točka, ki se je razširila v krog in potem brez sledu izginila? Odkod je prišel ta krog? Kam je izginil? Vprašanje, ki je za ploskovno bitje brez odgovora, če ne bi bilo med njimi kakega Zöllnerja, ki bi postavil drzno hipotezo o tretji dimenziji s tridimenzionalnimi bitji. Iz njihovega sveta je prodrlo v njihov dvodimenzionalni svet nekaj nepojmljivega.

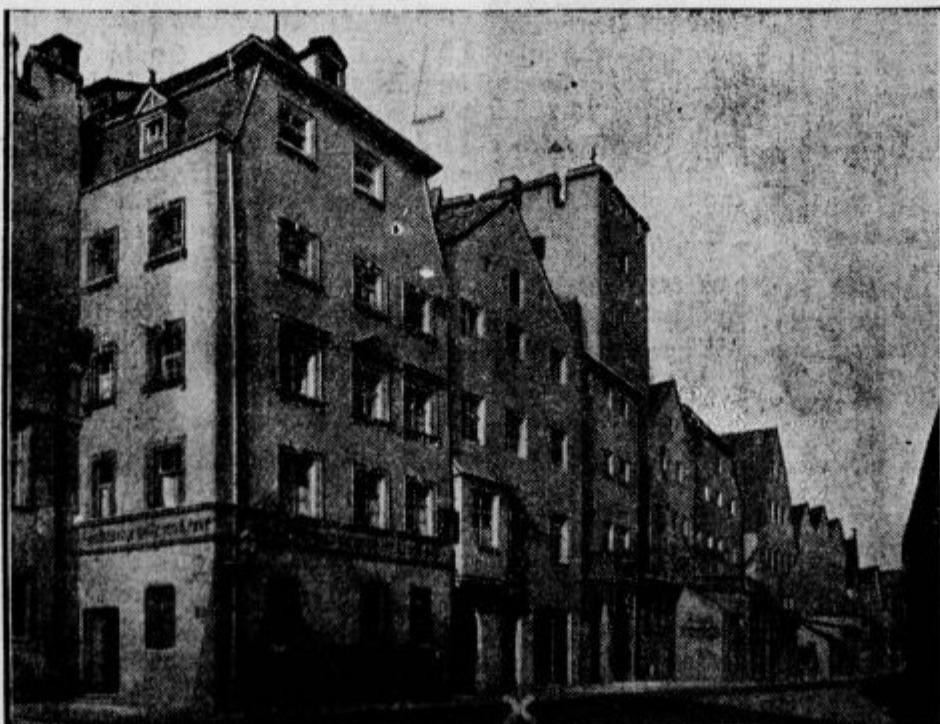
Prav tako je tudi s četrto dimenzijo v našem prostoru. Mi, tridimenzionalna bitja, gledamo telesa omejena s ploskvami; vse se nam zdi obdano z dvodimenzionalnimi ploskvami. Za štiridimenzionalna bitja bi bila ta telesa odprta. Štiridimenzionalno bitje bi lahko seglo v oklopno blagajno, videlo bi v notranjost človeškega telesa, kakor da bi imelo röntgenske oči.

KRALJESTVO ZARKOV.

Bistvo sveta obstoji v tresljajih in nihajih, kar nas uči narava. Zvok, toplota, svetloba, elektrika, vse to skupaj je tresenje. V Ameriki in pred kratkim tudi v Evropi so ustanovili z bogatimi denarnimi sredstvi posebne institute, katerih naloga je proučevati to vprašanje. V teh institutih raziskujejo bodočnost človeštva, nad katero bodo vladala danes še nepoznana tresenja in nihanja.

Od 100 km dolgih valov do valov radio-postaj, ki beže okoli po vsej zemlji, pa do tresenja, ki se godi v toplotnih žarkih, ki merijo najmanjše odlomke milimetra, od vidne svetlobe pa do röntgenovih in radijevih žarkov, vodi ogromna lestvica tresljajev. Razdelili so vse to v 63 oktav. Od teh 63 oktav sta našim čutom dostopni le dve, in sicer kot toplota in svetloba.

V dolgi lestvici tresljajev pa so še vendar le prazni prostori. Kakšni valovi so med mejnim območjem najkrajših električnih žarkov in med najdaljšimi toplotnimi valovi, tega ne vemo. Kakšne skrivnosti se skrivajo v onem območju, kjer ultravioletni žarki že odpovedo in kjer se polje röntgenskih žarkov še ne prične? To so beli madeži na zemljevidu eterskega sveta. In ali se ta svet konča že tam, kjer delujejo najkrajši in najmočnejši radijevi žarki? Ali nam bo kak Kolumb eterskega oceana odkril še nepoznane dežele, tresljaje, o katerih danes niti največji fantast ne sanja? Odgovor na to je komaj dvomljiv. Resnična odkritja jutrišnjega dne bodo utopije današnjega dne postavile v senco!

Spominska slavnost za Ivana Keplera se bo o priliki 300 letnice njegove smrti vršila 24. in 25. septembra v Regensburgu. Tu je umrl ustanovitelj novejšje astronomije, ki je našel zakone, po katerih se gibljejo planeti, dne 15. novembra 1630 v hiši (X), ki še danes stoji.

Zeppelin obstreljevan

Zrakoplov »Grof Zeppelin« *je s svoje večnje v Moskvo prinesel zanimive novice. Sovjetske obmejne čete so ga na poti v Moskvo »pozdravile« *z 18 streli, ki pa k sreči niso povzročili občutne škode. Na ukor iz Moskve je obmejni poveljnik resno odgovoril, da ima strog nalog streljati na vsa inozemska letala, ki se prikažejo nad sovjetskimi ozemljem. V Moskvi so se Nemci zanimali za posebne znamke s Zeppelinovo sliko, ki jih je sovjetska poštna uprava natisnila obisku na čast. Na svoje začudenje so zvedeli, da se ljudje boje kupovati te znamke. GPU je namreč sklenila, da verižnikom in trgovcem ne bo dovolila pokupiti vse zaloge slavnostnih znamk. Radi tega so njeni organi stalno opazovali vse kupce na pošti. Zaprli so pet oseb, ki so na trgu skušale zamenjati znamke za kruh. Ta vest se je bliskoma razširila po vsem mestu in je zelo preplašila prebivalstvo.**

Trgovina z aligatorji

Kapitan Charles Wall v Alzaciji se bavi z odgojo aligatorjev (neke vrste krokodilov). Mož lovi ob ameriškem veletoku Mississippiju jajca aligatorjev in jih v posebnih električnih pečeh izvali. Na dan pridejo ljubke majhne živalice 10 do 15 cm dolge. Imajo že prav ostre, iglaste zobe in so podobni kuščarjem ali martinčkom. Take aligatorje prodaja po 350 dinarjev. Kapitan Wall ima v svoji čredi okrog 800 repov; med njimi so tudi po tri metre in pol dolgi krokodili, stari 300 do 400 let. Taki so po 20.000 dinarjev. Kupujejo jih pa tovarnarji za ženske čevlječke in torbice.

Generaina stavka v Barceloni. Že več mesecev je vrel med španskim delavstvom, pretekli dni je butnilo na dan: v Barceloni, po velikosti drugemu mestu Španije, je bila po delni stavki stavbni in pristaniških delavcev proglašena splošna stavka.

Nebotičnik v Versaillesu

V Versaillesu nameravajo poleg gradu zgraditi nebotičnik, ki bi bil visok 30 metrov. Znani bivši konservator Pierre de Nolhac je dvignil proti temu precej prahu v listu »Figaro«. Pravi, da bi ta nebotičnik popolnoma pokvaril celo lice mesta. Na mestu, kjer bi zgradili nebotičnik, stoji sedaj znamenit »Hotel des Reservoirs«. V tem hotelu je v osemnajstem stoletju več časa stanovala Madame de Pompadour, katere prostori so še vedno ohranjeni v tedanji ureditvi. Leta 1870 sta bila v hotelu gosta Moltke in Bismark. Tudi pri sklepanju Versailleske pogodbe so stanovali nemški delegatje v tem hotelu. Sedaj se bo pa moral ta hotel umakniti nebotičniku. Razumljivo, da se večina javnosti protivi temu.

— PEGE —

odstrani tako: in brez sledu »Creme Orizol«
dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo-
ga: »Cosmochemia« *Zagreb. Smičklasova 23. Telefon 49-96*

Huda letalska nesreča

Ob priliki proslave stoletnice belgijske države je bil v Bruslju velik letalski miting, na katerem se je zgodila huda nesreča. Ruski skakalec s padobranom Stazkovski je poskušal z višine 800 m trikratni skok s padalom. Prvo padalo se mu je srečno odprlo, ravno tako tudi drugo. Ko pa je v višini 500 m skušal odpreti in se spustiti dalje s tretjim padalom, se padalo ni odprlo in pilot se je razbil na tleh. Stazkovski je bil star šele 22 let in je že veliko takih poskusov srečno prebil.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 24. septembra: 12.00 Dnevne vesti — plošče. 13.00 Čas, borza, plošče. 18.00 Koncert radio orkestra. 19.00 Sokratov zagovor, recitacija, g. Valo Bratina. 20.00 Koncert godbe Dravske divizije. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Četrtek, 25. septembra: 12.00 Dnevne vesti, plošče. — 13.00 Čas, borza, plošče. — 18.00 Koncert radio orkestra. — 19.00 Prof. Mirko Rupelj: Srbohrvaščina. — 20.00 Ženski portret iz svetovne literature, predava g. Bartolova. — 20.30 Samospevi g. Stjepana Ivelja, člana marib. nar. gledališča. Vmes duet, kitaro in citre (g. Ahačič). — 21.30 Slovenski šramel kvartet. — 22.00 Časovna napoved in poročila, plošče.

Drugi programi:

Četrtek, 25. septembra.

Belgrad: 12.45 Koncert radio kvarteta. 17.30 Koncert radio kvarteta. 20.30 Prenos iz Ljubljane. 22.45 Večerni koncert radio kvarteta. — Budapest: 12.05 Koncert radio orkestra. 16.00 Ogrske arije. 17.45 Koncert ciganskega orkestra. 20.00 Koncert vojaške godbe. — Dunaj: 20.05 Vokalni in instrumentalni koncert. 21.00 »Večna ljubezen«, veseloigra. 21.50 Koncert komorne glasbe, nato plošče. — Milan: 19.30 Večerni koncert zabavne glasbe. 20.40 »Werther«, opera. — Praha: 12.20 Koncert radio orkestra. 17.00 Popoldanski koncert ork. 22.15 Orgelski koncert. 23.00 Plesna glasba. — Langenberg: 17.30 Popoldanski koncert ork. 20.00 Laha glasba. 21.00 Simfonični koncert. — Rim: 17.00 Popoldanski koncert radio orkestra. 20.35 Koncert italijanske narodne glasbe; nato »Cavalleria Rusticana«, opera. — M. Ostrava: 17.00 Koncert zabavne glasbe. 19.00 Laha glasba. 19.35 Koncert. — Leipzig: 16.30 Popoldanski koncert radio orkestra. 19.30 Koncert simfoničnega ork. 20.30 »Ziviljenje umetnika«, predava A. Hoffmann.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:30 Din ali vsaka beseda 60 par. Najmanjši oglas 1:30 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službodobne

Gospodinja
zmožno vseh gospodinj-
skih del, veščo nemškega
jezika - sprejme grajska
uprava Grmača, Smartno
pri Litiji.

Godbeniki, pozor!

Godba državnega rudni-
ka Kreka potrebuje ta-
koj naslednje godbenike:
I. in II. violinista, brač,
čelo ali trombon, klari-
net in fagot. (Potrebni
instrumenti Es, B trom-
ba, basiflogorna.) Obrtni-
ki ali rudarji imajo pred-
nost. Ponudbe sprejema
kapelnik Snižek, Kreka,
Bosna.

Sprejme se takoj

nad 14 let stara učenka
poštenih staršev, ki ima
veselje do šivilstva. Aloj-
zija Sinkovec, šivilja, Bo-
štanj.

Učenka

se sprejme takoj z naj-
manj dvema razredoma
meščan. šole, delavna, v
večjo trgovino mešanega
blaga pri L. Schamperl,
Dobrna pri Celju.

Pouk

Akademik - filozofo

išče instrukcije (mate-
matika). Namesto hono-
narja sprejme tudi stano-
vanje z zajtrkom. - Po-
nudbe pod »Uspeh«.

Gosli poučuje

biva učitelj konservato-
rija, Studentovska ulica
9/L

Šoferska šola

I. oblast. konc., Camernik,
Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugoavto). - Tel. 2236.
Pouk in praktične vožnje.

Glasba

Orgle, harmonije,
pianine

najsolidnejše in najceneje
izdeluje, popravlja in pa
uglašuje Anton Dornič,
Radovljica.

Zasluzek

Iščem
za vse kraje v državi za-
stopnike za prodajo no-
ve patriotične slike Pro-
dajo se odobrolo in omo-
gočilo pristojno ministr-
stvo. Zasluzek 3-6000
Din mesečno. Obrtni se
je osebnost ali pismeno
izdavačji kancelariji -
Beograd, Kolarčeva 3/L.

Dijaki

Dijaka
mlajšega, sprejem na
stanovanje in hrano. Šva-
bičeva ulica 15, vrata 10.

Akademik

išče stanovanje s hrano.
Ponudbe na upravo »Slo-
venca« pod: Visokošolec.

Stanovanja

Sobo in kuhinjo
išče gospodična v mestu.
Ponudbe pod »Zračno-
na upravo«.

Dva gospoda

ali gospodični, sprejem
na stanovanje in hrano.
- Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. 10.982.

Stanovanje

brezplačno dam krojaču
ali penzionistu. Ponudbe
na: Martin Pleterski, Cer-
klje pri Brežicah.

Krasno stanovanje

obstoječe iz 4 sob, ko-
palnice in pritlikin od-
dam za 1. november v
hiši Erjavčeva cesta 21.
Pojasnila daje A. Šara-
bon, Zaloška cesta št. 1.

Vnajem

Trgovino
dobro upeljano, z me-
nim blagom in železnico,
sredi trga na Dolenjskem,
oddam v najem, zraven
so tudi velika skladišča.
Ponudbe na oglasni odd.
»Slovenca« pod: »Resno«
št. 10.823.

Objave

Sodna dražba

v konkurzno maso Petra
Semka spadajočo kožu-
hovino in poslovnega in-
ventarja se vrši 24. sept.
1930 ob 12 popoldne na
dvorišču Prečne ulice 4

Posestva

Proda se
dve tretjini hiše, obsto-
ječe iz 3 sob, kuhinje,
pritlikin in vrta - po
ugodni ceni. Poizve se
v upravi »Slovenca« pod
št. 10.981.

Enodružinsko hišo

v št. Vidu nad Ljubljano,
s štirisobnim stanovanjem
poleg pritlikin in uporabe
krasnega vrta, odda takoj
v najem Gogala, Mari-
bor, Aleksandrova 6.

Vilo

popolnoma novo, enonad-
stropno s 6 sobami, ko-
palnico in vsem drugim
komfortom in pritlikina-
mi, kakor z velikim sad-
nim in grednim vrtnom na
krasni in solčni legi, bli-
zu Leonišča v Ljubljani,
oddam v najem, event.
tudi prodam. Najemnina
samo 3000 Din. Pogoje in
naslov pove g. dr. Treo
Luci, odvetnik v Ljubljani,
Dunajska cesta 29.

Razno

Ako želite kupiti
na obroke
obrnite se na
Kreditno zadruge
detačnih trgovcev
r. z. z. o. z. v Ljubljani.
Cigaletova ulica 1
(zraven sodnije).

Prodamo

Drva, odpadki
od žag se dobijo v vsaki
količini pri tvrdki Ivan
Šiška, tovarna parket v
Metelkovi ul. 4. Tel. 2244.

Vsakovrstne
emailirane plošče z napisom
za zdravnike, odvetnike, pisarne, držav-
ne in občinske urade, hotele itd naj-
ceneje izdeluje
„Zephir“ d. d. - Subotica
tovarna peči in emailja

Puhasto perje

kilogram po 38 Din raz-
pošiljam po povzetju naj-
manj 5 kg. - Potem čisto
belo gosje kg po 130 Din
in čisti puh kg po 250 D
L. Brozović, Zagreb, Ilica
82 Kemič čistilnica perja.

Žaganje in drva

odpadek od parketov od-
daja v vsaki količini par-
na žaga Lavrenčič & Ko,
Ljubljana, Vošnjakova ul.
16, za gorenjskim kolo-
dvorom

Graham moka

se zdravniško priporoča
ljudem, ki trpijo na pre-
bavi in vsem, ki uživajo
veliko mesa. Razpošilja
po 5 kg za 40 Din po
poštnem povzetju Pavel
Sedej, umetni mlin, Ja-
vornik, Gorenjsko.

Deske Ila za obijanje
kratke za mizarje
oblane za pode-
prodaja po zelo nizki ceni
»Mirja«, Dunajska c. 46.
Telefon 28-20 in 25-95.

Valjni mlin

najmodernejše zgrajen, se
proda. - Več pri tvrdki
Fr. Stupica, trgovina z
železnico in poljedelskimi
stroji v Ljubljani, Gospo-
svetska cesta 1.

Volna, bombaž,

nogavice in pletenine v
veliki izbiri pri Karl Pre-
log, Ljubljana, Židovska
ul. 4 in Stari trg 12.

Gostilniški inventar
mize, stoli, kozarci, kre-
denca, otomana, umival-
niki itd., se prodaja. Go-
stilna Rot, Bohinjska Bela

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Kupimo

Hidravlično prešo
za izdelovanje olja, v
dobrem stanju, kupim.
Bac, M. Sobota.

Suhe gobe

iz litjskega in škotje-
loškega okraja in štajer-
ske provenijence, sedanje
rasti.

divji kostanj želod

kupuje
V. H. Rohrmann,
Ljubljana,
Sv. Petra nasip 27.

Obrt

Za soboslikar. dela
se priporoča Ambrož
Fran. Najnovejši vzorci
na razpolago. Cene nizke.
Rimska cesta 11.

Stolpne ure

po novem izumu, ki imajo
samo 2 uteži in bjejo če-
rti dvojno in ure ob uri
na dva zvona, izdeluje
podpisani. Ravno tako
male ure za šole, ki po-
ljudno zvonijo, in priklon-
ne električne po prav ni-
zi ceni. Za precizno funk-
cioniranje jamči. - Vsem
č. g. duhovnikom, šolskim
odborom i. t. d. se vdano
priporoča **Ferdo Motnikar**,
urar, Zagorje o. Savi.

Peči

za žagovino
gorljive 10 in 6 ur, iz
močne pločevine, solid-
no izdelane, razpošilja po
najnižjih cenah. - Karl
Cizel, Vransko pri Celju.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke
vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32.

Tvrda A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24
nudi najceneje vse vrste
pšenično moko in druge
mlevske izdelke
Zahtevajte cenik!

Železnato vino

lekarne Dr. G. PICCOLI-
ja v LJUBLJANI krepča
oslabele, malokrvne, od-
rasle in otroke.

Dnevnik Slovenec
najbolje
informirani list!

Otrokom, ki obiskujejo šolo

dajajte redno vsak dan 2 krat
na dan po 1 malo žličko okus-
nega

Energin

železnega kina vina

Otroci

Vam bodo ZDRAVI, VESELI,
DOBREGA TEKA in ZDRA-
VIH ŽIVCEV. - Odporni proti
vsem boleznim

»ENERGIN« železnato kina vino se dobiva v vseh lekarnah
1 steklenica Din 40.—. - Po pošti pošlje Laboratorij »ALGA«,
Sušak; 3 velike steklenice za Din 128.—, 6 velikih steklenic
za Din 248.— in 1 zastoj.

Modroce

vrhne iz la afrika močno
blago Din 240.—
mreže - postelne odeje -
žimo - cvilih najceneje
kupite pri
Rudolf Sever
Ljubljana, Marijin trg 2

za
ta trb premog
mha drva
ali hoks
bluhte tel 2056
oz. naročite v
Wolfoni i pri
Dom. Čebin

Vsemodri Bog je poklical k sebi med
nebeske krilate naše iskreno ljub-
ljenega sinčka oziroma brata

Jerčka Pavlič

ki je v nežni dobi 5 let po kratki, zelo
mučni bolezni danes jutraj ob pol 3
zatnil zemske oči.

Pogreb nepozabnega Jerčka bo jutri
popoldne ob štirih iz mrtvašnice splošne
bolnice.

Ljubljana, 23. septembra 1930.

Žalujoči starši, bratec in sestra.

Zahvala

Za mnogobrojne izraze sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti
predobrega, ljubljene soproga, očeta, brata, svaka in strica,
gospoda

Jaroslava Neškudla

lestnika tvornice paramentov, zastav in cerkvenega pribora

izrekamo vsem iskreno zahvalo. Zahvaljujemo se vsem daro-
valcem prekrasnih vencev in šopkov, vsem, ki so nas tolažili
v bridkih urah, ter vsem, ki so pokojnika spremili v tako
velikem številu na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, Jablone nad Orlici Č.S.R., 24. septembra 1930.

Žalujoča soproga BELA s sinčkom JOZKOM
in vsi ostali sorodniki.

ZAHVALA. Za izraze sožalja ob smrti naše ljubljene
matere, babice, prababice in tašče, gospe

Viktorije Lampe roj. Mayr

vdove drž. ur.

se vsem iskreno zahvaljujemo. Iskrena hvala vsem darovalcem
cvetja, katerega je rajna v življenju tako ljubila, ter vsem,
ki so drago pokojno spremili na njeni zadnji poti. Zahvalju-
jemo se tudi viškemu učitelstvu in šolski mladini z Viča za
udeležbo pri pogrebu.

Hkrati se najprizirneje zahvaljujemo g. P. dr. Angeliku
Tomincu za tolažilne obiske ter č. sestram usmiljenkam za
postrežbo. Še prav posebno se zahvaljujemo g. Dori Sluga za
vso skrb, ki jo je imela za našo bolno mater in za vsako uro
razvedrila, ki jo je nudila bolnici v dolgi bolezni.

V Ljubljani, dne 23. septembra 1930.

Žalujoče rodbine: LAMPE, MELLIWA, ZILIH.

Preselilveno naznanilo!

Tvrda I. GOREC NASL., družba z o. z.

cenjenemu občinstvu vljudo poroča, da se je preselila iz dosedanjih prostorov
na Dunajski cesti na

Miklošičevo cesto št. 30

vogalna stavba Miklošičeve ceste in Pražakove ul.

kjer bode pod tvrdko

J. Gorec nasl. Auerhammer-Ogrin, družba z o. z.

svojo trgovino nadalje vodita v istem obsegu kot do sedaj.

Vsled znižanja režijskih stroškov bomo mogli naše cenjene odjemalce zado-
voljiti z znižanimi cenami poleg prvovrstne kvalitete in blagu, ter se za nadaljnji
poset v novih prostorih priporočamo

J. Gorec nasl. Auerhammer-Ogrin, družba z o. z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 30

Umrli nam je naš dobri soprog in oče, gospod

ANTON BULOVEC

odvetnik in višji deželni šolski svetnik v p.

dne 23. septembra 1930 po dolgem trpljenju.

Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek, dne 25. septembra 1930 ob
3 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše za dušnice se bodo brale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja
v petek, dne 26. septembra 1930 ob 8.

Ljubljana, dne 23. septembra 1930.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

KRANJSKA HRANILNICA objavlja tužno vest, da
je njen blagajniški sluga, gospod

Josip Kurent

odlikovan leta 1927. s srebrno svetinjo za
gradjanske zasluge

nenadoma umrl dne 23. septembra 1930.

Pogreb rajnega bo v sredo, dne 24. septembra ob
4 iz Knaflejeve ulice št. 9 na pokopališče pri Sv. Križu.

Pokojni je služboval nad 40 let vedno z vzorno
marljivostjo in zvestobo; zavod ga bo ohranil trajno v
častnem spominu.

Ljubljana, dne 23. septembra 1930.

Kranjska hranilnica.

Tvrška P. Ladstätter in sinovi, tovarna slamnikov in klobukov v Domžalah, javlja, da je njen nepozabni solastnik, gospod

Ivan Ladstätter

dne 21. septembra ob 23. uri postal žrtev nesreče v Budapesti.

Vsem, ki so poznali našega nepozabnega pokojnika, ga priporočamo v prijazen spomin.

Domžale, dne 23. septembra 1930.

Nemila usoda nam je nenadoma vzela našega dobrega in nepozabnega šefa, gospoda

Ivana Ladstätter

ki je postal žrtev nesreče dne 21. t. m. ob 23. uri v Budapesti.

Ljubeznivega, predobrega pokojnega gospoda šefa ohranimo trajno v najboljšem spominu.

Domžale, dne 23. sept. 1930.

Uradniki
tvrdke **Ladstätter in sinovi.**